Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | **1 октябрь 1971 йил, жума** | № 227 (15.097). | Баҳоси 2 тийин.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК БИЛИМЛАРИ ТЕЛЕВИЗИОН ХАЛҚ УНИВЕРСИТЕТИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ТЎҒРИСИДА

КПСС XXIV съезди томонидан мамлакатимиз қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари олдига қўйилган вазифаларни бажаришда колхозчилар, совхоз ишчилари, қишлоқ хўжалиги мутахассислари ўртасида қишлоқ хўжалик билимларини кенг пропаганда қилиш катта аҳамият касб этади. Телевидение сиёсий ва илмий билимларни, илғор тажрибани пропаганда қилишнинг энг оммавий қуролларидан бири эканлигини ҳисобга олиб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги телевидение ва радио эшиттириш Давлат комитетининг қишлоқ хўжалик билимлари телевизион халқ университетини ташкил этиш тўғрисидаги таклифини қабул қилди. Бу университетда ўсимликшунослик, чорвачилик, мелиорация, механизация, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришни экономикаси ва уни ташкил этиш факультетлари бўлади.

Телевизион университетнинг илмий кенгаши составда тасдиқланди: А. Имомалиев (ректор), Г. И. Яровенко, И. Нуриддинов (проректорлар), А. З. Зокиров, А. Р. Раҳмонов (илмий секретарлар), А. Д. Дадабоев, Н. М. Маннонов, Т. Охунова, Ш. Қудратов, А. Эгамназаров, А. Али..., [illegible] М. Ганиев, Г. Абдуллаев, М. Мирзаев, Ш. Иброҳимов, Г. Марков, К. Каримшоев, Х. Мирзамуҳамедова, Х. М. Жалилов.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети телевидение ва радио эшиттириш Давлат комитетига университетнинг [illegible] қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш илғорлари, олимлар, мутахассислар [illegible] партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарларига эса уларга [illegible] кўмак беришни топширди.

Суратда: Тошкент аэропортида кутиб олиш пайти.

Н. Ключнев ва Р. Шамситдинов фотоси, (ЎзТАГ).

УЛУҒ ОКТЯБРЬ ШАРАФИГА

Андижон область Қўрғонтепа районидаги Ҳамза номи билан аталган хўжалик далаларида 50 та «зангори кема» ишлаб турибди. Улар суръатга қанот боғламоқдалар. Механизаторлар мусобақасида механик-ҳайдовчи А. Саидов пешқадамлик қиляпти. У терим нормасини 2,5-3 ҳисса ошириб бажармоқда. Суратда: А. Саидов.

Р. Ашуров фотоси (ЎзТАГ)

Ханойга бора туриб

СОВЕТ ПАРТИЯ-ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ТОШКЕНТГА КЕЛДИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний бошчилигида дўстона визит билан Вьетнам Демократик Республикасига бораётган совет партия ҳукумат делегацияси 30 сентябрда Тошкентда тўхтади.

Делегация составида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари К. Т. Мазуров, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. Н. Новиков, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Министрлар Совети ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитетининг раиси С. А. Скачков, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Мудофаа министрининг биринчи ўринбосари армия генерали С. Л. Соколов, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. П. Фирюбин, СССР ташқи савдо министрининг ўринбосари И. Т. Гришин, КПСС Марказий ревизия комиссиясининг аъзоси, СССРнинг ВДРдаги элчиси И. С. Шчербаков бор.

Тошкент аэропортида делегацияни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари С. Е. Белоножко, А. Д. Бесчастнов, П. Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, Н. М. Матчонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, Н. Ж. Худойбердиев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси аъзолигига кандидатлар Н. Маҳмудов, С. Р. Расулов, С. У. Султонова, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Р. Ҳ. Абдуллаева, Г. А. Габриельянц, А. Р. Хўжаев, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Ҳ. М. Пўлатова ва республиканинг бошқа раҳбар ходимлари кутиб олишди. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА СОЮЗЛАРИ СОВЕТИДА

ПАХТА ТЕРИШ МАШИНАЛАРИ МЕХАНИК-ҲАЙДОВЧИЛАРИ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИШЛАБ ЧИҚАРИШИНИНГ ИЛҒОРЛАРИНИ РАҒБАТЛАНТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Республикамиз қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг «Социалистик мусобақани ташкил этишни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарорига амалий иш билан жавоб бера бориб Она-Ватанга 4 миллион 400 минг тонна пахта ва бошқа кўпгина қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб бериш юзасидан ўз устларига олган социалистик мажбуриятларини бажариш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Пахта териш машиналари механик-ҳайдовчилари ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши илғорлари ўртасида 1971 йилги план ҳамда мажбуриятларни муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани кенг ривожлантириш мақсадида Ўзбекистон касаба союзлари Совети президиуми энг яхши механик-ҳайдовчиларни рағбатлантириш учун 33 та мукофот таъсис этди. Шундан 11 та биринчи мукофот — телевизорлар, 11 та иккинчи мукофот — радиола ёки магнитофонлар, 11 та учинчи мукофот — радиоприёмниклардан иборатдир. Бу мукофотлар Узсовпрофнинг «Пахта териш машинасининг 1971 йилги энг яхши механик-ҳайдовчиси» унвонини бериш ҳақидаги Фахрий ёрлиғи билан бир вақтда қўшиб берилади.

Мукофотлар энг кўп пахта терган механик-ҳайдовчиларга берилади. Биринчи мукофотни олиш учун икки қаторли машинада 250—300 тонна, тўрт қаторли машинада эса 350—400 тонна, иккинчи мукофотни олиш учун икки қаторли машинада 250 тонна, тўрт қаторли машинада — 350 тонна, учинчи мукофотни олиш учун эса икки қаторли машинада 200 тонна, тўрт қаторли машинада 300 тонна пахта териш талаб этилади. Хар қайси мукофотни олиш пайтида йиғим-теримнинг сифати ҳамда техниканинг ҳолати ҳисобга олинади.

Социалистик мусобақанинг натижалари Узсовпроф президиуми томонидан ноябрь ойида якунланади.

Ўсимликшуносликда, чорвачиликда, мелиорация соҳасида ва «Узсельхозтехника» корхоналарида иш билан банд бўлган, 1971 қишлоқ хўжалик йилида энг яхши кўрсаткичларга эришган илғорларни ҳамда новаторларни мукофотлаш учун социалистик мамлакатларга боришга 150 та туристик путевка ажратилади. Шу жумладан: Сирдарё ва Қашқадарё областлари учун 17 тадан путевка Тошкент, Андижон, Самарқанд ва Фарғона областлари учун 16 тадан, Сурхондарё ва Бухоро областлари учун 11 тадан, Хоразм, Наманган областлари ҳамда Қорақалпоғистон АССР учун 10 тадан путевка ажратилади.

Ўзбекистон касаба союзлари Совети касаба союзларининг область Советларига, қишлоқ хўжалиги ва тайёрлов ташкилотлари ишчи ва хизматчилари касаба союзлари комитетларига барча механизаторлар, қишлоқ меҳнаткашлари ўртасида тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йили планларини ҳамда социалистик мажбуриятларни муддатидан илгари адо этиш учун социалистик мусобақани янада кенг ривожлантиришни топширди.

ДЎСТЛИК ВИЗИТИ БИЛАН

СОВЕТ ПАРТИЯ-ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ВДРГА ЖЎНАБ КЕТДИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний бошчилигидаги Совет партия ҳукумат делегацияси Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитети ва Вьетнам Демократик Республикаси ҳукуматининг таклифига биноан дўстлик визити билан 30 сентябрда Москвадан Ханойга жўнаб кетди.

Делегация составида: КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари К. Т. Мазуров, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. Н. Новиков, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Министрлар Совети ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитетининг раиси С. А. Скачков, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Мудофаа министрининг биринчи ўринбосари армия генерали С. Л. Соколов, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. П. Фирюбин, СССР ташқи савдо министрининг ўринбосари И. Т. Гришин КПСС Марказий ревизия комиссиясининг аъзоси, СССРнинг ВДРдаги элчиси И. С. Шчербаков бор.

Делегация ВДРга бораётиб Деҳли ва Рангунда бирмунча вақт тўхтаб ўтади.

Внуково аэродромида делегацияни Л. И. Брежнев, В. В. Гришин, М. А. Суслов, Ю. В. Андропов, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев ўртоқлар ва бошқа расмий кишилар узатиб қолдилар. (ТАСС).

СОВЕТ—ҲИНДИСТОН ҚЎШМА БАЁНОТИ

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ҳукуматининг таклифига биноан Ҳиндистон Республикасининг Бош министри Индира Ганди 1971 йил 27 сентябрдан 29 сентябргача расмий визит билан СССРда бўлди.

Дўст Ҳиндистон ҳукуматининг бошлиғи ва унинг ҳамроҳлари самимий қабул қилиб олинди. Бу самимият совет кишиларининг буюк ҳинд халқига ва Ҳиндистоннинг раҳбарларига нисбатан яқин дўстлик ва иззат-ҳурмат ҳис-туйғуларидан далолат беради.

Бош министр Москвада бўлган чоғида В. И. Ленин мавзолейига ҳамда номаълум солдат қабрига гулчамбарлар қўйди.

Совет жамоатчилиги Совет—Ҳиндистон дўстлиги тантанали митингида Ҳиндистон ҳукуматининг бошлиғини сидқидилдан табриклади. М. В. Ломоносов номидаги Москва Давлат университети И. Гандига фахрий доктор илмий даражасини берди.

Ҳиндистоннинг Бош министри И. Ганди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин билан музокаралар ва суҳбатлар ўтказди.

Музокараларда қуйидагилар қатнашишди:

Совет томонидан Н. С. Патоличев, С. А. Скачков, В. В. Кузнецов, Н. П. Фирюбин, Н. М. Пегов ва А. А. Фомин ўртоқлар.

Ҳиндистон томонидан Д. П. Дхар, Т. Н. Кауль, К. Ш. Шелванкар, Р. Д. Сатхе, К. П. Ш. Менон, А. П. Венкатесваран, А. К. Дамодаран, К. К. Бхаргава, С. В. Пурушоттам, М. М. Мальхотра.

Сидқидиллик ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган музокаралар Совет — Ҳиндистон муносабатлари масалаларининг кенг доирасини, шунингдек, ҳар икки томонни қизиқтирувчи ҳозирги актуал халқаро проблемаларни ўз ичига олди.

Иккала томон Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасида дўстлик ҳамда сиёсий, иқтисодий, савдо-сотиқ, илмий, техникавий, маданий ва бошқа соҳаларда самарали ҳамкорлик муваффақиятли ривожланиб бораётганлигидан ғоятда мамнун эканликларини изҳор қилдилар.

Улар ушбу ҳамкорлик тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик қилиш тўғрисида СССР билан Ҳиндистон ўртасида 1971 йил 9 август куни Деҳлида имзоланган Шартномада янада мустаҳкам сиёсий ва ҳуқуқий заминга эга бўлади деган фикр билдиришди.

Томонлар Шартноманинг тузилиши иккала мамлакат учун катта тарихий воқеа деб якдиллик билан билдиришди. Шартнома Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасидаги мавжуд самимий дўстлик, иззат-ҳурмат бир-бирларига ишонч ва яхши қўшничилик ҳамкорлиги муносабатларини янада мустаҳкамлайди. Шартноманинг тузилиши Совет — Ҳиндистон дўстлигининг негизида ўткинчи факторлар эмас, балки СССР билан Ҳиндистон халқларининг узоқ муддатли ҳаётий манфаатлари, иқтисодий ва социал тараққиёт, шунингдек, ўз мамлакатларининг тинчлиги ва хавфсизлигини таъминлаш мақсадларида бир-бирлари билан кўп томонлама ҳамкорликни ривожлантиришдан манфаатдорлик борлигини яна бир карра тасдиқлайди.

Иккала томон Совет — Ҳиндистон муносабатларини бундан буён ривожлантириш ишида Шартноманинг мазмуни ва руҳига амал қилишга маҳкам бел боғлаганликларини билдирди. Улар Шартномани Совет Иттифоқи ва Ҳиндистон халқлари сўзсиз қўллаб-қувватлаганликларидан, шунингдек, бутун дунё жамоатчилиги уни кенг маъқуллаганлигидан мамнун эканликларини изҳор этишди.

Улар иккала мамлакат ўртасида ўзаро манфаатли иқтисодий ва техникавий ҳамкорлик муваффақиятли ривожланиб бораётганлигини қониқиш билан таъкидлашди ва жумладан, қора металлургия соҳасида, хусусан махсус пўлат ва темир қотишмалари, рангли металлургия, нефть ва табиий газ излаш, қазиб чиқариш ва қайта ишлашда ҳамда нефть химияси саноатида шу тахлитдаги ҳамкорликни янада кенгайтириш ва чуқурлаштириш учун қулай истиқболлар бор деб таъкидлаб ўтдилар.

Иккала томон яқинда иқтисодий ва техникавий соҳаларда, жумладан, космосни тадқиқ этиш, ядро энергиясидан тинчлик мақсадларида фойдаланиш, икки мамлакат саноат корхоналари ўртасида ишлаб чиқариш кооперацияси каби доираларда ўзаро ҳамкорлик қилишнинг янги-янги формаларини излаш борасида қўйган қадамларидан мамнун эканликларини изҳор қилдилар. Улар бундай ҳамкорлик кенгайтирилиши мумкин бўлган янги соҳаларни излашни давом эттириш зарур деб ҳисоблайдилар.

Шу муносабат билан томонларнинг экспертлари учрашиб, юқорида кўрсатиб ўтилган масалалар хусусида конкрет таклифлар ишлаб чиқадилар, деган битимга келинди.

Томонлар иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлик масалалари билан шуғулланувчи ҳукуматлараро комиссия тузиш тўғрисида келишиб олишди.

Томонлар Шартномага мувофиқ, турли даражалардаги боғланиш ва алоқаларни ривожлантириш, СССР ҳукумати билан Ҳиндистон ҳукумати ўртасида энг муҳим халқаро проблемалар хусусида фикрлашиб туришни кенгайтириш ва чуқурлаштириш зарур деб эътироф этишди.

Совет томони Ҳиндистон ўтказаётган ва Осиёда ҳамда бутун дунёда кескинликни юмшатишга, тинчлик ва халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлашга қаратилган қўшилмаслик сиёсатини ҳурмат қилишини айтди.

Ҳиндистон томони Совет Иттифоқи ўтказиб келаётган ва тинчлик, дўстлик, халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлашга қаратилган тинчликсевар ташқи сиёсатни ҳурмат қилишини билдирди.

Актуал халқаро проблемалар хусусидаги фикрлашув СССР билан Ҳиндистоннинг позициялари бир-бирига мос ёки яқин эканлигини кўрсатди.

Томонлар Осиёдаги вазиятнинг ривожланишига, бу ердаги мавжуд кескинлик ўчоқлари ва ҳарбий можароларга, агрессия ҳаракатларини тўхтатиш ва олдини олиш йўлларини муҳокама қилиш билан Осиё қитъасида тинчлик негизларини мустаҳкамлашга биринчи даражали аҳамият бердилар.

(Давоми иккинчи бетда).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ПАХТА ШТАБИГА ХАБАР ҚИЛАДИ

ТЕЛЕФОНДА:

ДЎСТЛИК

29. СЕНТЯБРЬ. Район пахтазорларида ҳамон меҳнат авжида. Бугун йиллик планга нисбатан 5 процент пахта тайёрланди. 680 та «зангори кема» тинимсиз ишлаб турди. Бир кунда машина терими планига нисбатан 7,31 процент миқдорида пахта машиналар бункеридан тўкилди. Машина терими плани шу кунгача 120 процент адо этилди. Қарийб 29 минг тонна «оқ олтин» машиналарда териб олинди.

Кунлик суръатда «Комсомол», Ленин номли, Саркисов номли совхозларнинг пахтакорлари пешқадамлик қилмоқдалар. Бугун яна икки бўлим коллективи ғалабага эришди. «Комсомол» совхозидаги Лапас Хўрозов бошлиқ бўлим пахтакорлари 703 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 18,2 центнердан, Қосим Раҳимов номли совхознинг Норбой Тўрабеков бошлиқ бўлим пахтакорлари эса 700 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 13 центнердан ҳосил кўтариб, маррага етдилар. Ҳар иккала бўлимда ҳам фақат машина терими ҳисобига план тўлдирилди. Йиллик планни бажарган бўлимларнинг пахтакорлари ҳосилдорликни гектарига 25 — 30 центнерга етказиш учун пахта фронтида курашни қизғин давом эттирмоқдалар.

Район пахтакорлари йиллик планни бугунга қадар қарийб 83 процент бажардилар. Улар 3 октябрь куни ғалаба рапортига имзо чекиш учун ҳамма имкониятларини сафарбар қилмоқдалар.

4.400.000 ТОННА УЧУН

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида
1971 йил 30 сентябрга бўлган маълумот
(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Машинада бир кунда	Машинада мавсум бошидан
Қашқадарё	2,03	63,30	1,73	38,73
Сирдарё	4,26	61,53	5,49	70,64
Тошкент	3,44	60,31	3,44	58,03
Сурхондарё	2,33	60,08	3,06	53,40
Андижон	3,35	57,44	3,77	35,76
Наманган	3,37	51,11	4,01	38,48
Бухоро	2,77	49,83	4,10	45,04
Фарғона	2,46	43,31	2,66	23,63
Самарқанд	3,19	43,20	4,19	35,40
Хоразм	2,83	29,34	1,93	10,78
ҚҚАССР	2,70	26,14	2,46	11,64
Республика бўйича:	3,01	49,70	3,51	40,83
Шу жумладан, ингичка толали пахта:				
Сурхондарё	2,29	49,66	—	—
Қашқадарё	1,64	35,89	—	—
Бухоро	2,41	35,84	—	—
Республика бўйича:	2,17	45,27	—	—

ЯМАН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ДЕЛЕГАЦИЯСИ МОСКВАДА

Совет ҳукуматининг таклифига биноан, Яман Халқ Демократик Республикасининг бош министри, мудофаа министри, миллий фронт бош раҳбарлиги ижроия комитетининг аъзоси, олий халқ кенгашининг депутати Али Носир Муҳаммад бошчилигидаги ҳукумат делегацияси 30 сентябрда расмий визит билан Москвага келди.

Яман Халқ Демократик Республикаси ва СССРнинг давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида меҳмонларни СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Д. С. Полянский, СССР министрлари А. А. Гречко, Б. П. Бугаев, А. А. Ишков, бошқа расмий кишилар кутиб олишди.

Кутиб олувчилар орасида Яман Халқ Демократик Республикасининг элчиси Аҳмад Солиҳ Аш-Шоир, бир канча Араб мамлакатлари дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқлари бор эди.

Учиш майдонида фахрий қоровул саф тортиб турди. ЯХДР билан СССРнинг давлат гимнлари ижро этилди.

Аэродромда йиғилган Москва меҳнаткашларининг вакиллари дўст мамлакат делегациясини табрикладилар. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОНДА ҚОЗОҚ АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИ

ДЎСТЛИК КИТОБИНИНГ ЯНГИ САТРЛАРИ

Ўзбек халқи қадим замонлардан бери қозоқча куйларни яхши кўради «Қўзи Кўрпеш» ва «Баён Сулу», «Қиз-Жибек», «Кулчақиз» достонлари ўзбеклар хонадонида қишнинг узун тунларида севиб ўқилар эди. Ўзбеклар оқинлар айтишувини тинглаб, уларнинг ҳозиржавоблигига қойил бўлишарди. Бундай бўлиши табиий эди, чунки халқ достонлари ва ривоятлари, оқинлар ва жировларнинг қўшиқлари инсонни, унинг гўзаллигини қаҳрамонона шижоатларини мадҳ қилар эди.

Ўзбек китобхони қозоқ шоирлари, адиблари, драматургларини, қардош республика адабиёти намояндаларини очиқ чеҳра билан кутиб олаётганлигининг боиси ҳам ана шунда.

29 сентябрь куни ўзбек совет адабиётининг асосчиси Ҳамза номи билан аталган академик драма театрида декаданинг адабий қисми тантанали равишда очилди. Ёзувчилар союзи правлениеси раиси Комил Яшин қаламкаш биродарларни самимий табриклади. У қозоқ классик адабиётининг маданий хазинага бебаҳо ҳисса қўшганлиги тўғрисида гапирди. Илҳомбахш шеърият ижодкорлари, қозоқ классик адабиётининг энг яхши намояндалари айни вақтда халқларимиз дўстлигининг жарчилари ҳам бўлдилар. Улар ўз шеърлари ва қўшиқларида халқларнинг катта аҳил оила бўлиб бирлашадиган нурафшон кунини орзу қилдилар.

(Давоми иккинчи бетда).

ЎЗБЕКИСТОНДА ҚОЗОҚ АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИ

МЕҲНАТ ВА ДЎСТЛИКНИ КУЙЛАЙМИЗ

Бибигул Тўлегеновани Қозоғистон булбули дейишади. Бу бежиз эмас. У жарангли овози билан санъат шинавандаларини мафтун қилиб келаяпти. Суратда: СССР халқ артисти Бибигул Тўлегенова.

(ЎзТАГ — КазТАГ фотохроникаси).

С. МАВЛЕНОВ

ПОДШИВКАЛАР

Боқинг, эски газеталар —
Бизнинг босган излармиз.
Бизнинг ёшлик юзларимиз
Бизнинг янгроқ сўзларимиз,
Бизнинг ўткир кўзларимиз.
Эски газеталар бизнинг
Бедор ўтган кезларимиз.
Эски газеталар бизнинг
Тойлаб босган сўзларимиз.

Унда бизнинг тилимиз ҳам,
Дилимиз ҳам — ўзларимиз,
Муҳаррирлик хизматимиз.
Қоқилсак ҳам,
Бақирсак ҳам
Қўлни силтаб безмадик биз.
Барчасига бардош бериб,
Ажаб, қандай тўзмадик биз!
Узоқ тунлар уйғоқ юриб,

Тонгда уйга қайтдик аста,
Баъзан қониб,
Баъзан ёниб
Турдик обком бюросида.
Эски газеталар бизнинг
Умид йўли, мактабимиз.
Бордир балки нуқсонимиз,
Лекин тўғри матлабимиз.
Унда бизнинг олов ёшлик,
Мағрур боқиб, чарақлаймиз.
Ёшлигимиз қидиргандек
У сонларни варақлаймиз.

Б У Ғ Д О Й

Кафтим узра бир сиқим буғдой,
Оғирлигин сезмайди кафтим.
Лекин бунда ёнади чўғдай
Саратоннинг меҳнати, тафти.
Қишда ёғар гуппа-гуппа қор,
Гоҳо ёмғир, шамол бўралар,
Буғдой эса, сочиб нур, виқор,
Ер остидан аста мўралар.
Ҳар донаси томчи тер бўлиб,

Ер кўксига томмаган бекор.
Меҳнатингдан етилиб, тўлиб,
Меҳнатингни қадрлар юз бор!
Ана буғдой бўй чўзар кўкка,
Муҳаббатинг тутмагил дариғ.
Мамнун бўлса ҳосилдан ўлка,
Бундан сенинг юзинг ҳам ёруғ!

Шуҳрат таржималари.

БИЗНИНГ СУҲБАТ

ДЎСТЛИКНИ ҚУЙЛАЙМАН

Абдулла ТОЖИБОЕВ,
шоир, драматург, филология фанлари доктори.

Халқларимиз азалдан дўст-биродар бўлиб келишган. Бугун биз катта шодиёна кунида ҳам ана шу дўстлик туфайли дийдор кўришиб турибмиз. Демак, дўстликдан буюк куч йўқдир. Биз — қалам аҳллари ана шу қон-қардошликни куйлаётганимиздан беҳад ҳурсандмиз.

Биз, қозоғистонлик маданият арбоблари ўзбек биродарларимиз уйига қадам ранжида қиларканмиз, ўзимиз билан бирга Олатауимизден буюк, ўрмонларимизден поёнсиз, денгизимиздек жўшқин қозоқ саломини ола келдик. Ўзбекистонда шахсан менинг дўстларим жуда кўп.

Мен декадамиз очилган куни қайноқ юрак сўзларимни изҳор этдим. Шодиёна кунлари ўзбек оғаларим билан учрашувларда бўламан, жўшиб шеърлар ўқийман, янги ижодий илҳомлар оламан.

Дўстлигимиз тобора мустаҳкамланаверсин.

БУ КУНЛАРНИ УНУТМАЙМАН

Ғазиза ЖУБАНОВА,
композитор, Қозоғистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, Давлат мукофотининг лауреати

Декада қатнашчиси сифатида катта шодиёнага иштироқ этаётганимдан ўзимда йўқ хурсандман. Гўзал Тошкентни, қуёшли республикани томоша қиляпман. Бу сафар менга янги илҳом беради, янги тароналар яратиш иштиёқидаман.

Тошкент биз учун алоҳида аҳамиятга эга шаҳар. Бу ерда акам химия фанлари доктори унвонини олиш учун диссертация ҳимоя қилган, катта олимликка йўлланма олган.

Декада кунлари менинг асарларим ҳам ижро этилади. Мен ўн кунлик байрамимизга меҳмон сифатида эмас, куй, қўшиқларим билан келдим. Ўзбек музика ихлосмандларига асарларим маъқул бўлса, жуда бахтиёрман.

Ғафу КАЙИРБЕКОВ

ОЛТИН ТЎЛҚИНЛАР

1. БИР ҲОВУЧ ДОН

Буғдойзор ичида турибман,
Қўлимда тилларанг бошоғи.
Лол қолдим донини кўриб ман,
Йўқ каби ҳосилин саноғи!

Кафтларим остида эздим-у,
«Пуф» дея учирдим сомонин.
Ҳа, дондан
шу заҳот сездим ман
Чош бўлар элу юрт хирмони!

Ялтирар кафтимда мунчоқдай,
Йўқ, олтин мисоли ялтирар.
Гўё у димоққа офтоб-у
Еримиз тафтини келтирар!

Олтин дон, олтин дон, ризқу-рўз!
Бу — меҳнат келтирган ҳосият.
Дон сепиб хирмонлар кўтариш
Бу фақат инсонга хос ният!

Олтин дон шиғиллар кафтимда
Бунчаям ёқимли товуши!
Бизлар дон ундирдик аслида
Ер билан тиллашиб, қовушиб!

2. ТУНГИ ЎРИМ

Наздимда тун пусиб келди-ю,
Шартта ёпди куннинг қопқасин.
Ҳар ёқ жим-жит Сепилгандай сув,
Эшитилмас тўрғайлар саси.

Ел ғириллаб эсар қир ёқдан,
Юлдузлардан жимирлар фалак.
Ой ҳам чиқиб келиб бу ёқдан
Сузар
отган каби яхмалак...

Қора бахмал ёпиб бошига
Ухлар гўё яқин-у йироқ.
Чор атрофда ҳоким сукунат,
Босган каби борлиқни мудроқ...

Дала бирдан чўчиб уйғонди,
Буғдойзорлар сесканиб кетди.
Оқ шуълалар ловуллаб, ёниб
Далаларни қайчилаб ўтди!

Комбайнлар гуррос, шовқини
Далаларни уйғотди бирдан.
Жуфт кўзлари нур пуркаб, ёниб
Буғдойзорни ёритар қирда.

Машиналар ўрмалар тинмай,
Ҳар томонда гулдурос, сурон.
Шуълаларда садаф донадай
Кузовларга қуйилади дон.

Нари қувиб тун сукунатин
Буғдой ўрим борар адрда.
Бу манзара чиқмас ҳеч ёддан
Такрорланмас шеърий сатрдай!

О. ҲАКИМОВ таржимаси.

БИЗНИНГ СУҲБАТ

ЭКРАН КЎЗГУСИДА

Толеухан Кенжебаев,
«Қозоқфильм» студиясининг директори.

Ўзбек ўлкасида ўтаётган ўн кунлигимиз экран асарлари билан янада оройиш топмоқда. Тошкентдаги улкан Санъат саройида, «Билимлар уйи»да, қатор энг яхши кинотеатрларда, шунингдек областларда биз келтирган нурли ленталар намойиш қилинмоқда. Экран мухлислари фильмларимизни катта қизиқиш билан қарши олмоқдалар. ҳурсандмиз.

Қозоқ кинофестивали репертуарида «Атаманнинг тугатилиши» икки серияли рангли бадиий фильм, «Қиз-Жибек» фильми, «Дўппи кийган фаришта», «Омонгелди» фильмлари, қатор ҳужжатли-хроникал, илмий-оммабоп картиналар бор. Бу фильмларда қаҳрамон қозоқ халқининг тарихий ўтмиши, кураши, меҳнати, интилиши, орзу армони, истиқболи, келажаги куйланади.

Декада кунлари фақат фильмлар намойиш қилибгина қолмаймиз. Томошабинлар билан ижодий учрашувлар бўлади. Ўзбек кинематографчилари даврасида ижодий баҳслар, мунозаралар ўтказамиз. Ютуқларимиз, режаларимиз, камчиликларимиз ҳақида батафсил гаплашиб оламиз.

Декада маданий алоқаларимизни янада мустаҳкамлайди, деб ишонч билдираман.

ДЎСТЛИК КИТОБИНИНГ ЯНГИ САТРЛАРИ

(Боши биринчи бетда).

Ниҳоят шундай кун келди. Қозоқлар диёрида янги қўшиқлар янграй бошлади. Бу қўшиқларни Жамбул ва Сакен Сайфуллин, Мухтор Авезов, Собит Муқонов, Шолпан Имонбоева ва Ғабит Мусреповлар тўқишди.

Қозоғистон ёзувчилари ҳозирги авлодларининг асарларида социалистик реализмнинг буюк кучи янада баралла намоён бўлмоқда. Уларнинг ижоди Ватанимиз кўп миллатли ягона адабиётига — шонли анъаналарни ривожлантираётган ва эзгу мақсад — коммунизмдан илҳом олаётган адабиётга узвий равишда қўшилиб кетмоқда.

Қозоғистоннинг кўпгина ёзувчиларини ўзбек китобхонлари яхши билишади. Шунинг учун ҳам мажлис аҳли декада қатнашчиларини яқин дўстлардек табриклаб кутиб олди.

Қозоғистон ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари Анвар Олимжонов бундай деди:

— Бугун биз ҳаммамиз маданиятларимизнинг қадим замонларда вужудга келган ва халқларимиз буюк талантларининг ишлари ва ижодлари туфайли мустаҳкамланиб, вояга етган дўстлигининг оқилона, гўзал анъаналарини давомчилари бўлиб турибмиз. Қозоғистон ва Ўзбекистон адибларининг бугунги учрашуви КПСС XXIV съездидан кейин ўтаётганлиги учун ҳам алоҳида аҳамият касб қилади.

Партия съездида, сўнгра Совет Иттифоқи ёзувчиларининг съездида бир-бирларининг ижодларидан баҳраманд бўлиш, тажрибаларини баҳам кўриш ва ўзаро учрашувлар ёзувчиларнинг ижодига, коммунизм қурувчиларининг ёш авлодини интернационал руҳда тарбиялашга баракали таъсир қилиши тўғрисида ҳаққоний гаплар айтилди.

Биз ўзбек қаламкаш дўстларимизнинг муваффақиятларидан қувонамиз. Биз уларнинг исм шарифларинигина эмас, китобларини ҳам яхши биламиз. Кейинги уч-тўрт йил ичида Қозоғистоннинг «Жазуши» нашриёти ўзбек ёзувчиларининг сал кам қирқта асарини босиб чиқарди. Ўзбек адабиёти кекса намояндаларининг ва ҳозирги арбобларининг ижоди ўзбеклар қатори қозоқ китобхонларига ҳам ардоқлидир.

Бинобарин биз — ҳозирги қозоқ совет адабиётининг намояндалари ўзбек ёзувчилари ва китобхонлари ҳузурига меҳмон бўлиб эмас ,балки дўстлар ва қардошлар сифатида келдик. Биз қадимий дўстларимиз билан бўладиган янги учрашувларга хурсанд бўлибгина қолмай, шу билан бирга ўзбек адабиёти янги, ёш авлодининг ўзига хос истеъдодини чуқурроқ ўрганиб олишга ҳам умид қиламиз. Биз дўстлигимизнинг янада яқинроқ ва мустаҳкамроқ бўлишига қувонамиз. Адабиётларимизнинг ривожланишига доир актуал проблемаларни биргаликда муҳокама қиламиз ва шу тариқа дўстлик ва қардошлик китобининг яна бир янги саҳифасини битамиз.

...Шу гўзал китобнинг ёрқин сатрлари декада кунлари юзага келди. Ҳамза номли театрдаги учрашувда янги ижод намуналари биринчи бор янграгани адабиёт мухлисларининг эсидан асло чиқмайди. Абай номли мукофот лауреати Сирбой Мавленов дўстликка бағишланган шеърини ўқиб берди. Ўзбек шоири Мирмуҳсин қозоқ қардошлар тўғрисида ёзган шеъри билан жавоб қилди. Қозоғистонлик меҳмон Турсунхон Абдураҳмонова Зулфияга бағишланган шеърий туркумини ўзбек дугонасига совға қилди. Ўзбекистон халқ шоираси эса шу учрашувга атаб ёзган шеърини ўқиб берди.

Қозоғистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, қозоқ қомусининг бош редактори Муҳаммаджон Қоратоев ўз нутқини ҳозирги замон адабиётини ривожлантириш проблемаларига бағишлади. Кекса шоир Абдилла Тожибоев эса ўз юртдошининг фикрини давом эттириб, шоирнинг бурчи ва вазифаси тўғрисидаги шеърини ўқиди.

Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Олжас Сулеймоновнинг лирик шеърлари мажлис аҳлига жуда манзур бўлди.

Жубан Мулдағалиев ва Миртемирнинг, Қувондиқ Шангитбоев ва Шуҳратнинг, Қодир Мурзалиев ва Эркин Воҳидовнинг чиқишлари ўзига хос мушоирага айланиб кетди.

Воқеаларнинг моҳияти кўпинча айрим ходисаларда равшанроқ намоён бўлади. Қозоқ совет адабиёти билан ўзбек совет адабиётига асос солган икки буюк номнинг учрашуви байрамнинг ана шундай ҳодисаси бўлди. Хамза номли театрда меҳмонлар ўзларининг қаламкаш дўстларига рассомлар ва халқ усталари меҳр билан ишлаган Абай портретини тортиқ қилдилар.

С. ФРОЛОВА,
Е. ЕФИМОВ,
(ЎзТАГ мухбирлари).

МЕҲМОНЛАР ЖУНАБ КЕТДИ

Ўзбекистонда меҳмон бўлган Қозоғистон ССР Министрлар Советининг Раиси Б. А. Ашимов ва Ўрта Осиё ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони, армия генерали Н. Г. Ляшченко 30 сентябрда Олмаотага учиб кетишди.

Тошкент аэропортида меҳмонларни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлари, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари ва республиканинг бошқа раҳбар ходимлари кузатиб қолишди. (ЎзТАГ).

ТОШКЕНТДА ЎҚИМОҚДАЛАР

Қуёшли республикамизда қардош Қозоғистон адабиёти ва санъати декадаси муваффақият билан ўтмоқда. Шуниси қувончлики, бу катта байрам муносабати билан республикамизга ташриф буюрган қозоқ санъаткорлари орасида Тошкентдаги Н. Островский номидаги театр ва рассомчилик санъати институтининг собиқ талабалари ҳам иштирок этмоқдалар.

Маълумки, бизнинг институтимиз фақатгина республикамиз учунгина эмас, балки Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикаларига ҳам малакали санъаткор кадрлар етиштириб беради. Институтимизда таҳсил кўрган қозоғистонлик ёшлар ҳозирги кунда ўз республикасининг катта санъат даргоҳларида ижодий меҳнат қилмоқдалар. Машҳур киноактёр Н. Жонтурин, Қозоғистонда хизмат кўрсатган санъат арбоблари М. Дусумбаев, Х. Омаров, У. Садиров ўзбек юртида таълим олишган. Булардан ташқари, бугунги қозоқ санъати намояндалари, жумладан 60 дан ортиқ драматик ва киноактёрлар, 30 га яқин режиссёр ва саҳна рассомлари ҳам институтимизнинг собиқ талабаларидир.

Ҳозирги кунда институтимизда яна бир группа қозоқ йигит ва қизлари ўқимоқдалар. Келгуси йили ўқишни тугатадиган студентлар Ғ. Мусреповнинг «Қиз-Жибек», Қ. Гольдониннинг «Икки бойга бир малай» асарлари устида диплом спектакллари тайёрлашмоқда.

Ўйлаймизки, институтимизнинг қозоқ группаси талабалари келгусида санъат жонкуярлари бўлиб етишадилар.

М. ФАТТОХОВ,
Н. Островский номли Тошкент театр ва рассомчилик санъати институтининг катта ўқитувчиси.

АБАЙ ПРОСПЕКТИ

Ўзбекистон пойтахтидаги янги проспектлардан бирига Абай номи берилди.

Абай проспекти Алишер Навоий проспектидан бошланиб, Максим Горький проспектини кесиб ўтиб, Хуршид кўчасига туташади. Бу проспектнинг икки бетидаги ҳамма иморатлар халқлар дўстлигининг тимсоли бўлиб турибди. Кўчанинг ўнг ва сўл томонида қуриб битказилган биноларни Ленинград ва Украина меҳнаткашлари Ўзбекистон пойтахтига совға қилганлар. Бу ерда Тошкент уйсозлик комбинатининг тўққиз қаватли бинолари ҳам қад кўтарди

Тошкентни реконструкция қилиш бош планига мувофиқ Абай проспектида бир қанча йирик жамоат бинолари қурилади.

...Магистралга кираверишдаги уйларнинг деворларида қозоқ адабиёти ва санъати декадаси кунларида эсдалик мармар лавҳалар пайдо бўлди.

(ЎзТАГ).

МЕҲМОНЛАР ҚОРАҚАЛПОҚ ДИЁРИДА

НУКУС. 30 сентябрь. (**«Совет Ўзбекистони» мухбиридан**). Ўзбекистонда ўтказилаётган қозоқ адабиёти ва санъати декадаси қатнашчиларидан бир группаси автоном республика пойтахтига келди. Меҳмонларни аэропортда партия, совет, касаба союз ташкилотлари, энергетиклар, орол балиқчилари, Устюрт геологлари вакиллари, фан, адабиёт ва маданият арбоблари самимий қарши олдилар. Кутиб олувчилар орасида Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Камолов ва автоном республика Министрлар Советининг Раиси Е. Айтмуротов ўртоқлар ҳам бор эди.

Қозоғистон адабиёти ва санъати вакилларига СССР халқ артисти Ойимхон Шомуродова, филология фанлари доктори Қ. Ойимбетов ва Социалистик Меҳнат Қаҳрамони врач Ў. Ҳолмуродов ўртоқлар нонтуз тутдилар. Пионерлар меҳмонларга гулдасталар тақдим этишди.

Аэропортда кўп кишилик митинг бўлиб ўтди. Автоном республика маданият министри ўртоқ Қ. Худойберганов меҳмонларни қизғин табриклади. Қозоғистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Матбуот давлат комитети раиси ўртоқ Ш. Елеукенов самимий кутиб олганликлари учун мезбонларга миннатдорчилик билдирди. Шу куни Қорақалпоғистон область партия комитетида матбуот конференцияси бўлиб ўтди. Меҳмонлар улуғ Ленин ҳайкалига гулчамбарлар қўйдилар.

Қардош республика вакиллари Қорақалпоғистон ёзувчилари, санъаткорлари, рассомлари ва кинематографчилари билан учрашдилар. Нукус районидаги «Коммунизм» колхози аъзоларининг меҳмони бўлдилар.

Меҳмонларга Ўзбекистон ССР Матбуот Давлат комитети раиси З. И. Есенбоев ҳамроҳ бўлиб келди.

Р. ЕШИМБЕТОВ.

СОВЕТ-ҲИНДИСТОН ҚЎШМА БАЁНОТИ

(Боши биринчи бетда).

Ҳар икки томон Шарқий Покистонда яқинда бўлиб ўтган воқеалар натижасида Ҳиндистон ярим оролида вужудга келган жиддий аҳволдан ташвишланаётганликларини изҳор этишди ва шу районда тинчликни сақлашга қаратилган куч-ғайратларини бўшаштирмасликка аҳд қилганликларини айтишди.

Ҳиндистон Бош министри совет томонига маълум қилдики, Шарқий Покистондан келган 9 миллион нафардан ошиқ қочоқларнинг Ҳиндистонда турганлиги мамлакатнинг социал-иқтисодий ва сиёсий ҳаётида жиддий кескинлик вужудга келтириб, Ҳиндистоннинг социал иқтисодий программаларини амалга оширилишини сезиларли даражада секинлаштириб қўйди.

Совет томони Ҳиндистон Шарқий Покистондан келган бу қочоқлар проблемасига инсонпарварлик билан ёндашганлигини юқори баҳолади ва кўплаб қочоқлар келиши муносабати билан дўст Ҳиндистон олдида вужудга келган қийинчиликларни тушуниб турганлигини айтди.

Шарқий Покистонлик қочоқларнинг Ҳиндистонга келишини тўхтатиш ва ҳозир Ҳиндистон территориясида турган ҳамма қочоқларни ҳеч кечиктирмай ўз ватанига қайтариб юборилишини таъминлаш учун Ҳиндистон ҳукумати зарур бўлган ҳамма чораларни кўришга маҳкам бел боғлаганлиги тўғрисида Бош министрнинг айтганларини совет томони маълумот учун қабул қилди.

Совет томони қочоқлар проблемаси ҳамда Шарқий Покистондаги воқеалар натижасида вужудга келган бошқа масалалар хусусида СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорнийнинг 1971 йил 2 апрелда Покистон президенти Яҳёхонга қилган мурожаатида баён этилган позициясини таъкидлади.

Томонлар Шарқий Покистондаги воқеаларнинг 1971 йил 25 мартдан кейинги ривожини эътиборга олиб, тинчликни сақлаш манфаатлари у ерда вужудга келган проблемаларни Шарқий Покистон халқининг хоҳиш-иродаси, ажралмас ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини назарда тутиб, сиёсий йўл билан ҳал этишга эришмоқ учун, шунингдек, қочоқларнинг ор-номуси ва иззат нафсини сақлаб қолган шароитларда уларни ўз ватанига тезроқ ва хавф-хатарсиз қайтариб келтириш учун кечиктириб бўлмайдиган чоралар кўрилишини талаб қилади, деб ҳисоблайдилар.

Ҳинди-Хитой ярим оролида жиддий вазият юз берганлигини назарда тутиб, томонлар шу муносабат билан келиб чиқадиган масалалар хусусида бундан кейин ҳам бир-бирлари билан боғланиб туришга ва фикрлашувни давом эттиришга рози бўлдилар.

Томонлар Шарқий-Жанубий Осиёдаги аҳволдан ғоят ташвишланганликларини изҳор қилдилар ҳамда Ҳинди-Хитой халқларининг тинчлиги ва хавфсизлигини таъминлаш, уларнинг ўз тақдирларини ўзларининг миллий манфаатларига мувофиқ ва четдан ҳеч кимнинг аралашувисиз мустақил ҳал қилишдан иборат қонуний ҳуқуқлари амалга оширилиши учун бу райондан барча чет эл қўшинлари олиб чиқиб кетилиши зарур дейишди.

Улар Жанубий Вьетнам Республикаси Муваққат революцион ҳукуматининг яқинда қўйган 7 моддадан иборат таклифи можарони тинч сиёсий йўл билан бартараф этиш учун замин яратиш йўлида қўйилган муҳим қадам деб таъкидладилар ҳамда шу таклифларни қўллаб-қувватлашларини айтдилар.

Томонлар Яқин Шарқдаги кескин аҳволдан жиддий ташвишда эканликларини изҳор қилдилар. Улар Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Кенгашининг 1967 йил 22 ноябрда қабул қилган резолюциясини тўла ҳажмда бажариш асосида узоқ, мустаҳкам ва одилона тинчликка эришиш мақсадларида барча манфаатдор давлатларнинг куч-ғайрат кўрсатишлари зарур деб таъкидладилар.

Ҳиндистон ҳукумати халқаро вазиятни яхшилашга ёрдам бериш ниятларида туриб, хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган Умумевропа кенгашини чақириш тўғрисидаги таклифни фақат Европа қитъасидагина эмас, шу билан бирга бутун дунёда кескинликни юмшатиш йўлида қўйилган муҳим қадам деб юксак баҳолайди.

Ҳар икки томон куролланиш пойгасининг тўхтатилиши ҳамда ялпи ва тўла қуролсизланишга эришиш, ядро қуролларини, шунингдек, оддий қурол турларини қатъий ва самарали халқаро назорат остига олиш тинчлик ва хавфсизликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учун биринчи даражали аҳамиятга эга бўлади, деб ҳисоблайдилар. Томонларнинг фикрига кўра, қуролсизланишнинг етилган проблемаларини амалга оширса бўладиган ва ҳаммага мақбул ҳал этиш йўлларига эришишни мақсад қилиб қўйган барча мамлакатларнинг иштирокида умумжаҳон қуролсизланиш конференциясининг чақирилиши катта роль ўйнаган бўлур эди.

Томонлар яқин вақтлар ичида бактериологик (биологик) қурол ва заҳар тайёрлаш, уларни ишлаб чиқариш ва запас қилиб қўйишни тақиқлаш, уларни йўқотиб юбориш тўғрисида битимга келиш уруш олиб боришнинг химиявий ва бактериологик воситаларини тўла тақиқлаш йўлида қўйилган дастлабки қадам сифатида муҳим иш деб ҳисоблайдилар.

Ҳиндистон Бош министри Ҳинд океани райони тинчлик зонаси бўлиб қолиши кераклигини яна бир бор таъкидлади.

Совет томони ушбу проблемани бошқа давлатлар билан биргаликда тенг ҳуқуқли асосда кўриб чиқиш ва ҳал этишга тайёр турганлигини изҳор этди.

Совет Иттифоқи ва Ҳиндистон мустамлакачилик қолдиқлари тезроқ ва тўла-тўкис тугатилиши, мустамлака мамлакатлари ва халқларига мустақиллик берилиши тўғрисида БМТ Декларацияси сўзсиз бажарилиши кераклигини талаб қилиб чиқмоқдалар. Улар ирқчилик ва апартеиднинг ҳамма шакл ва кўринишларини қатъий қоралайдилар.

Томонлар ижтимоий тузумлари турлича бўлган давлатларнинг тинч-тотув яшаши принципларига содиқ турганликларини яна бир бор таъкидладилар ва мамлакатлар ўртасидаги муносабатларда вужудга келадиган барча низоли масалалар тинч йўл билан ҳал этилиши керак деб ҳисоблайдилар.

Совет Иттифоқи ва Ҳиндистон Бирлашган Миллатлар Ташкилотига катта аҳамият берадилар. Томонлар ушбу ташкилотни мустаҳкамлашга, ялпи тинчлик ва хавфсизликни БМТ уставига мувофиқ қўллаб-қувватлашда унинг самарадорлигини оширишга аҳд қилганликларини таъкидладилар.

Ҳар икки томон Ҳиндистон Бош министрининг Совет Иттифоқига қилган визити ҳамда шу визит чоғида совет раҳбарлари билан ўтказилган музокаралар ва суҳбатлар иккала мамлакат ўртасида дўстона ҳамкорликни янада ривожлантиришга, тинчлик ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашга ёрдам беради деб ишонч билдирдилар.

Ҳиндистон Бош министри КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев билан СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигинни Ҳиндистонга боришга таклиф қилди. Таклифлар мамнуният билан қабул этилди.

КПСС XXIV СЪЕЗДИ ВА МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМ НАЗАРИЯСИНИНГ РИВОЖЛАНИШИ

МОСКВАДА ИЛМИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўзининг бутун фаолиятида, коммунистик қурилишнинг ҳамма босқичларида марксизм-ленинизмга муттасил амал қилиб келмоқда. КПСС XXIV съезди ҳозирги замоннинг ана шу энг илғор революцион фанини ривожлантиришга муҳим ҳисса қўшиб, мамлакатни Ленин йўлидан коммунизм сари комил ишонч билан бошлаб бораётган 14 миллионли Ленин партиясининг коллектив донишмандлиги ва ирода бирлигини бутун дунёга яна бир марта намойиш қилиб кўрсатди.

29 сентябрь куни Москвада, Союзлар уйининг колонна залида очилган илмий конференция «КПССнинг XXIV съезди ва марксизм-ленинизм назариясининг ривожланиши» деган мавзуга бағишланди. Конференцияни КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институти, ижтимоий Фанлар академияси ва олий партия мактаби, шунингдек СССР Фанлар академиясининг ижтимоий фанлар секцияси ўтказмоқда.

Конференцияда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, Марказий Комитет секретари М. А. Суслов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Марказий Комитет секретари П. Н. Демичев, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев, СССР Фанлар академиясининг президенти М. В. Келдиш, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институтининг директори, СССР Фанлар академиясининг вице-президенти П. Н. Федосеев, СССР Фанлар академиясининг вице-президентлари А. П. Виноградов, М. Д. Миллионщиков, таниқли совет олимлари, иттифоқдош республикалар компартиялари Марказий Комитетларининг секретарлари, область ва ўлка партия комитетларининг секретарлари, КПСС ветеранлари, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институти филиалларининг ва маҳаллий партия мактабларининг директорлари, олий ўқув юртлари ижтимоий фанлар кафедраларининг мудирлари қатнашмоқдалар.

Конференцияни П. Н. Федосеев очди. КПСС XXIV съездининг қарорлари, деб таъкидлади у, коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичида совет халқи бунёдкорлик фаолиятининг жанговар программаси бўлиб қолди. Съезд қарорларида ифодалаб берилган партиянинг ички ва ташқи сиёсатининг амалга оширилиши жаҳондаги воқеаларнинг боришига тобора кучли таъсир ўтказмоқда, съезд материалларини чуқур ўрганиш, илмий ишлаб чиқиш ва пропаганда қилиш ҳозирги вақтда идеология ходимлари, шу жумладан партия назарий кадрлари фаолиятининг асосий мазмуни бўлиб турибди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари М. А. Суслов кириш нутқи сўзлади.

Буюк марксизм-ленинизм таълимоти билан қуролланган коммунистик партиямиз, деди у, бу таълимотни муттасил бойитиб ва ривожлантириб, омманинг революцион ўзгартувчилик фаолиятига зўр муваффақият билан раҳбарлик қилмоқда. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети номидан партия XXIV съездига қилган ҳисобот докладида, янги беш йиллик планга доир Директиваларда, делегатларнинг нутқлари, съезднинг ҳамма ҳужжатлари ва қарорларида, деди у, партиянинг коллектив фикри, коллектив тажрибаси ва коллектив иродаси ифода этилган, СССРда ривожланган социалистик жамиятни такомиллаштириш ва коммунизмнинг моддий техника базасини вужудга келтиришнинг туб масалалари, жаҳон социалистик системасини янада жипслаштириш ва ривожлантириш масалалари, тинчлик, демократия, халқларнинг миллий мустақиллиги ва социал тараққиёт учун кураш истиқболлари, халқаро коммунистик ҳаракатни жипслаштириш масалалари ҳар томонлама баён этиб берилди.

Тинчлик ва халқаро хавфсизлик учун, империалистларнинг агрессив сиёсатига қарши, эски ва янги мустамлакачилик қолдиқларини тугатиш учун, ўзаро манфаатли халқаро ҳамкорлик учун курашнинг XXIV съезд белгилаб берган конструктив программаси марксизм-ленинизм назариясига қўшилган гоят катта ҳисса бўлди.

Социализм муваффақиятлари кўпайиб, жаҳон революцион жараёнининг кўлами кенгайиб бораётган бир пайтда идеология кураши жуда кескин тус олмоқда, деди сўзини давом эттириб ўртоқ М. А. Суслов. Буржуазия мафкуравий диверсияларни ишга солмоқда, ҳар хил ревизионистик оғмачиликлардан ўз манфаатлари йўлида фойдаланиб қолишга уринмоқда. Империализмга қарши курашга пролетар бўлмаган кенг омманинг жалб этилаётганлиги сабабли уларнинг сиёсий беқарорлиги ва мафкуравий ғўрлиги ўзини кўрсатиб қўяётганлигини ҳам ҳисобга олмасдан бўлмайди. Ана шуларнинг ҳаммаси марксизм-ленинизмга ёт бўлган турли оқимларни — авантюристик «сўлчилик»ни, ҳамда стихиячиликни, бақироқ революционликни ва келишувчиликни тарғиб қилишни юзага келтирмоқда.

XXIV съезд марксизм-ленинизмнинг давримиздаги ҳамма ижтимоий ҳаракатларда ишчилар синфининг етакчи революцион — ўзгартувчилик роли тўғрисидаги қоидасини ҳозирги шароитга тадбиқан ривожлантирди, ишчилар синфининг жамиятдаги ролини камситиш йўлидаги уринишларни чиппакка чиқарди.

КПСС XXIV съезди совет жамиятини ривожлантиришнинг ҳозирги босқичи мазмунини ва унинг истиқболларини анализ қилиб берганлиги илмий коммунизм назариясига катта ҳисса бўлиб қўшилди. Бу босқичнинг ўзига хос хусусияти шундан иборатки, СССРда тарихда биринчи марта ривожланган социалистик мамлакат барпо этилди ва у муваффақиятли яшаб келмоқда.

Етук социализм, деди ўртоқ М. А. Суслов, иқтисодий, социал-сиёсий ва маданий турмуш шароитларини ҳар томонлама ва уйғун равишда ривожлантиришни тақозо этади.

Ривожланган социалистик жамият шароитида коммунистик қурилишнинг асосий иқтисодий вазифаси амалий равишда ҳал этилади, яъни тарихий ва социал соҳада сифат жиҳатдан янги ҳодиса бўлган коммунизм моддий-техника базаси вужудга келтирилади.

КПСС XXIV създининг тарихий аҳамияти шундан иборатки, у аҳоли ҳамма қатламларининг фаровонлигини оширишга, аввало саноатдаги ва қишлоқ хўжалигидаги меҳнат унумдорлиги даражасини бараварлаштириш асосида шаҳар ва қишлоқ аҳолисининг турмуш даражасини аста-секин бир-бирига яқинлаштиришга, меҳнат қилиш ва дам олиш учун, совет кишиларининг қобилиятлари ва ижодий активлигини ҳар томонлама ошириш учун, ёш авлодни тарбиялаш учун янада қулай шарт-шароитлар вужудга келтиришга қаратилган социал тадбирларнинг кенг программасини белгилаб берди.

Партия халқ турмушини ҳар томонлама яхшилаш проблемаларини, жамиятимиздаги социал ўхшашликни қарор топтириш вазифаси билан узвий равишда боғлаган ҳолда ҳал этмоқда, деб таъкидлади М. А. Суслов.

Социалистик демократияни ривожлантириш жараёнлари назарий анализнинг муҳим объектидир. Социалистик демократияни ҳар томонлама такомиллаштириш (социалистик демократиянинг синфий моҳияти ишчилар синфи ва бутун совет халқининг туб манфаатларини ифодалайди), омманинг ижодий ташаббускорлигини янада ривожлантириш, уларнинг давлат ва жамоат идора ишларида қатнашишини кенгайтириш — Совет жамияти коммунизм сари қилаётган ҳаракатининг бош сиёсий йўлидир.

XXIV съезд социализм қуриш ва социалистик мамлакатлар ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг халқаро тажрибасини умумлаштириб, жаҳон социализм системаси ривожининг истиқболлари ва қонуниятлари хусусида бир қанча муҳим назарий қоидаларни асослаб берди.

Социал тузумнинг бирлиги, социалистик мамлакатлар халқлари туб манфаатларининг бир-бирига мос келиши уларни яқинлашиш ва жипслашиш сари олиб борадиган етакчи тарихий тенденцияни белгилаб боришини съезд таъкидлаб ўтди. Шу билан бирга съезд янги жаҳон системасининг ривожланиши жараёнида содир бўладиган объектив ва субъектив қийинчиликларни, ана шу қийинчиликларни бартараф этиш йўлларини ленинча ҳаққўйлик билан ва ошкора айтди. Ҳозирги Хитой раҳбарларининг ленинизмга қарши ва Советларга қарши йўли социализм иши учун катта хавф солмоқда. Биз ана шу йўлни ва КПССнинг сиёсати хусусида Пекиндан тарқатилаётган туҳмат-уйдирмаларни қатъиян рад этамиз. Шу билан бирга биз Совет Иттифоқи билан Хитой Халқ Республикаси ўртасидаги яхши қўшничилик ва дўстлик муносабатларини қайта тиклашга ва ривожлантиришга ҳар томонлама кўмаклашишга ҳамиша интилиб келдик ва ҳозир ҳам бунга тайёрмиз.

Пролетар интернационализми позицияларида туриб, деди сўнгра ўртоқ М. А. Суслов, социалистик мамлакатлар сиёсий ва иқтисодий яқинлашувининг объектив қонуниятини характерини, жаҳон социализм системасини мустаҳкамлашдан ҳар бир халқнинг ҳаётий манфаатдорлигини, бу эса ҳар бир социалистик мамлакатнинг миллий манфаатларига батамом мос бўлиб тушишини кўрсатиб бериш жуда муҳим.

Марксчи-ленинчи партиянинг раҳбарлиги коммунистик қурилишнинг ҳамма проблемаларини муваффақиятли ҳал этишнинг зарур шартидир. Ҳозирги босқичда партия раҳбарлик ролининг кучайиб бориши кўлами жиҳатидан, жуда катта ва мураккаблиги жиҳатидан мислсиз бўлган ички ва халқаро вазифалардан, омманинг сиёсий етуклиги ва ижодий активлиги ўсганлигидан, социалистик демократиянинг кенгайишидан ва социал бошқарувга бўлган талаблар ошиб бораётганлигидан, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашни яхшилаш ва марксизм-ленинизм назариясини доимо бойитиш зарурлигидан келиб чиқади. Марксизм-ленинизм назарияси ижтимоий турмушнинг ҳамма томонларини бир бутун қилиб қамраб олиши ҳамда олға ҳаракат қилишнинг тўғри йўлини кўрсатиб бериши мумкин, у хатоларга ва субъективистик қарорларга йўл қўймаслик имконини беради.

Ўртоқ М. А. Суслов пировардида бундай деди: марксизм-ленинизм назариясига садоқат, марксизм-ленинизм назариясини ижодий ривожлантириш ва уни изчиллик билан амалга ошириш — коммунизм қуриш йўлидаги янги муваффақиятларимизнинг энг муҳим шартларидан биридир.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Марказий Комитет секретари П. Н. Демичев «КПСС XXIV съезди қарорларида коммунизм қурилиши актуал проблемаларининг ишлаб чиқилиши» деган мавзуда доклад қилди. Партия XXIV съездининг хулосалари, деди у, ҳозирги замон социал тараққиётининг актуал туб масалаларига мос бўлиб тушди. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети номидан қилган ҳисобот доклади, съезд ҳужжатлари — Ленин партияси ғоявий-назарий кучининг ёрқин ифодасидир.

Ўртоқ П. Н. Демичев коммунистик қурилиш ҳозирги босқичининг ва партия иқтисодий сиёсатининг асосий хусусиятларини таърифлаб берди.

Халқнинг моддий ва маданий турмуш даражасини анча оширишни таъминлашни XXIV съезд янги беш йиллик планининг бош вазифаси қилиб қўйди, деб таъкидлади докладчи. Умуман ижтимоий ишлаб чиқаришнинг кенгайтирилган социалистик такрор ишлаб чиқариш шарти бўлган биринчи бўлимини устун даражада ўстиришни сақлаб колган ҳолда халқ хўжалигининг одамларнинг моддий эҳтиёжларини қондиришга бевосита алоқадор тармоқларини ривожлантиришнинг юксак суръатлари белгиланди.

Съезд фан-техника тараққиёти туфайли вужудга келадиган структура ва сифат ўзгаришларига алоҳида аҳамият берди.

Ҳозирги вақтда съезд ўртага қўйган энг муҳим вазифани ҳал этиш: фан-техника революциясининг ютуқларини социалистик хўжалик системаси афзалликлари билан узвий равишда боғлаб бориш партия ва бутун совет халқининг диққат марказида турибди.

Ўртоқ П. Н. Демичев иқтисодий фанни муваффақиятли ривожлантиришнинг аҳамияти тобора кучайиб бораётганлигини таърифлаб берди. Ҳозир, деди у, аввало бутун диққат-эътиборни объектив иқтисодий қонунлардан халқ хўжалигини планли бошқариш практикасида фойдаланишнинг энг самарали форма ва методларини ишлаб чиқишга, перспектив планлаштиришни такомиллаштиришга қаратиш зарур.

Докладда ишлаб чиқариш ташкилотчилари кадрларини тайёрлаш ва қайта тайёрлаш системасини муттасил кенгайтириш ва изчиллик билан яхшилаш соҳасида съезд ўртага қўйган вазифа анализ қилиб берилди. Жамиятнинг бевосита ишлаб чиқарувчи кучи бўлган фан туб умумхалқ, умумдавлат вазифаларининг ҳал этилишига боғлиқ бўлган энг муҳим ижтимоий функцияларни тобора кўпроқ бажараверишн лозим.

Партия XXIV съезди, деди, сўнгра П. Н. Демичев, социал тадбирларнинг кенг программасини ишлаб чиқди, бу программанинг рўёбга чиқарилиши синфсиз, коммунистик жамият қуриш йўлида олға томон катта қадам қўйилганлигини билдиради. Социал ўхшашликка олиб борадиган тенденциялар тобора кўпроқ ўзини кўрсатмоқда. Айни вақтда партия мавжуд синфий ва социал тафовутларни ҳисобга олмоқда.

Коммунистик жамият қуришни кенг авж олдириш даврида ишчилар синфининг позициялари ва таъсири беқиёс кучаяди. Ишчилар синфи коммунизм моддий-техника базасини яратувчи асосий куч бўлиб майдонга чиқиб, ҳақли равишда етакчи сиёсий роль ўйнайди. Айни пайтда коммунистик қурилиш жараёнининг ўзи муқаррар равишда шунга олиб борадики, натижада ишчилар синфи, деҳқонлар ва зиёлиларнинг маънавий-сиёсий бирлиги кучая боради.

Ҳозирги шароитда мамлакатимиз халқлари ўртасидаги иқтисодий, сиёсий ва маданий алоқалар ягона ижтимоий организмнинг тўқимаси бўлиб қолди. Партиянинг ленинча миллий сиёсати янги тарихий бирликни — совет халқини вужудга келтиришда ҳал қилувчи роль ўйнади.

Социалистик демократияни янада ривожлантириш масаласи ҳам партия съездининг диққат марказида бўлди. Социалистик демократизм, деди ўрток П. Н. Демичев, чуқур социал мазмунга эга бўлиб, амалий ҳаракатларнинг меҳнаткашлар туб манфаатларини қондиришга, янги жамият қуришга қаратилган умумхалқ программасини ишлаб чиқиш билан узвий равишда боғланган.

Меҳнаткашларда марксча-ленинча дунёқарашни, юксак ғоявий-сиёсий фазилатларни, коммунистик ахлоқ нормаларини шакллантириш партия ташкилотлари идеология ишининг энг асосий вазифасидир. Эндиликда, деди П. Н. Демичев, марксча-ленинча дунёқарашни, партия съездининг ғояларини совет кишисининг бутун ҳаётига ва фаолияти учун қўлланмага айлантириши лозим бўлган таълим ва тарбиянинг жонли, таъсирчан формаларини ривожлантириш муҳим аҳамиятга эга.

Инсоннинг ижтимоий-иқтисодий озодлиги, фан-техника тараққиёти социализм шароитида оммани маданиятнинг энг яхши ютуқларидан баҳраманд қилиш учун, уларнинг маънавий ижодкорлигини ривожлантириш учун янги имкониятлар очиб беради.

Биз, деб таъкидлади нотиқ, идеология соҳасидаги фаолиятимизнинг мазмунига ҳам, формаларига ҳам талабчанлик билан қарашимиз, оммани ишчилар синфи билан Ленин партиясининг революцион анъаналари руҳида тарбиялашимиз лозим.

Партия Марказий Комитети, деди пировардида ўртоқ П. Н. Демичев, съезд қарорларини амалга ошириш юзасидан конкрет чораларни кўрмоқда. Мамлакатимизда коммунистик қурилишнинг ҳамма соҳаларида соғлом ижодий ташаббускорликни ривожлантиришга кўмаклашувчи яхши муҳит вужудга келди. Ижтимоий ривожланишнинг ҳозирги шароитида назария билан практиканинг алоқаси ва амалий қарорларнинг илмий асосланиши алоҳида муҳим аҳамият касб этади. Шунинг учун ҳам илмий тадқиқотларда назария билан коммунистик қурилиш практикасини янада маҳкам боғлаб олиб бориш, муҳим илмий ва актуал амалий аҳамиятга эга бўлган янги проблемаларни анализ қилишга жазм этиш зарур.

«Жаҳон революцион жараёни назариясининг актуал проблемалари» тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев доклад қилди.

Илмий коммунизм назариясини ривожлантиришдаги катта ютуқлар, деди докладчи, ҳамиша ижтимоий практиканинг етилган эҳтиёжларини ифодалайди. КПСС XXIV съездида худди ана шундай ютуққа эришилди. Съезд коммунистик қурилиш ишида кейинги йилларда партиямиз орттирган жуда катта тажрибани умумлаштирди, ҳозирги халқаро проблемаларни ишлаб чиқишга зўр ҳисса қўшди. У 1969 йилги халқаро Кенгашда қатнашган коммунистик ва ишчи партиялар коллектив равишда сарфлаган куч-ғайратларнинг натижаси бўлган назарий хулосаларни ривожлантирди ва бойитди.

Бир-бирига зид бўлган икки ижтимоий системанинг тобора кучайиб бораётган таъсири ижтимоий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида ва ер куррасининг ҳамма районларида сезилиб турибди, деб таъкидлади Б. Н. Пономарев. Миллий озодлик ҳаракати кучларининг ғалабалари ҳам, капиталистик мамлакатлардаги ишчилар синфининг муваффақиятлари ҳам, жаҳон урушининг олдини олишдан иборат бутун инсоният учун ҳаётий муҳим бўлган проблеманинг ҳал этилиши ҳам социалистик система муваффақиятлари билан ҳал қилувчи даражада боғлиқдир.

Социализм дунёси комил ишонч билан олға бормоқда, янги турмушни барпо этишга алоқадор қийинчиликларни ва аввало хитой раҳбарларининг ленинизмга зид йўлининг салбий оқибатларини муваффақиятли равишда бартараф этмоқда. КПСС XXIV съездининг Болгария Коммунистик партияси, Венгрия Социалистик ишчи партияси, Монголия Халқ революцион партияси, Чехословакия коммунистлар партияси, Германия Бирлашган социалистик партияси съездларининг қарорлари, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган давлатлар яқинда қабул қилган социалистик интеграцияни чуқурлаштириш ва ривожлантириш комплекс программаси социалистик системани ривожлантиришда сифат жиҳатидан муайян силжиш бўлганлигини ифодалайди. Ҳамма социалистик мамлакатларнинг экономикаси янги босқичга кўтарилмоқда.

Докладчи икки ижтимоий системанинг сиёсий соҳадаги кураши қандай бораётганлигига батафсил тўхталди. Ўртоқ Л. И. Брежнев XXIV съездда қилган докладида баён этган ташқи сиёсий программа асосида партиямиз ташқи сиёсат соҳасида бошланган ташаббуслар жаҳондаги бутун вазиятга жуда катта таъсир ўрказганлигини таъкидлаб ўтди.

Идеологиялар курашининг тобора кўпроқ кучайиб бораётганлиги давримизнинг ўзига хос хусусиятидир. Империализмнинг идеология фронтидаги ҳужумни кучайтириш йўлидаги уринишлари, деди ўртоқ Б. Н. Пономарев, унга ҳеч қандай наф келтирмаётир. Капиталистик идеология эмас, балки социалистик идеология тарихий ҳужум босқичида турибди.

Докладчи халқаро ишчилар ҳаракати проблемаларига ўтиб шуни айтдики, икки системанинг жаҳон майдонида бир-бирига қарши курашининг якунлари капиталистик дунёдаги туб революцион ўзгаришлар учун ички шарт-шароитларнинг етилишини тезлаштиради.

Капитал дунёсидаги ҳозирги аҳвол ишчилар синфининг кураши учун янги имкониятлар очибгина қолмай, шу билан бирга ашаддий реакциянинг сиёсий беқарорликдан ўз манфаатлари йўлида фойдаланиб қолиш ва кўтарилиб келаётган революцион ҳаракатга зарба бериш йўлидаги уринишларига боғлиқ бўлган бошқа бир жиҳатга ҳам эгадир. Ҳозир, деди ўртоқ Б. Н. Пономарев ишчилар синфи ва шу синф авангардининг, ҳамма демократик кучларнинг юксак даражадаги хушёрлиги, уларнинг ҳар қандай пайтда оммавий ҳаракат қилиб, реакция кирдикорларини барбод этишга тайёр бўлиб туриши алоҳида аҳамият касб қилади.

Докладчи ривожланган капитализм мамлакатларидаги социал ва сиёсий кучларнинг жойланишини батафсил анализ қилиб берди. Сўнгра у ҳозирги шароитдаги оппортунизм ва ревизионизмнинг ҳар хил формаларини таърифлади.

Миллатчиликка қарши кураш ҳозирги вақтда муҳим аҳамиятга эга бўлиб қолди. Ревизионистик бузишлар билан миллатчилик оғмачиликлари орасида яқин ўзаро алоқа борлигини практика кўрсатди. Монополистик буржуазия революцион ҳаракатларга қарши олиб бораётган курашида миллатчиликка умид боғламоқда. Миллатчилик Советларга қарши тус олса, унинг хавфи бундан ҳам кучаяди.

Ленин йўлидан бораётган Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг сиёсати, қардош коммунистик партиялар ва революцион демократик партиялардаги илғор кучларнинг интернационалистик фаолияти — миллатчилик йўлидаги парокандалик тенденцияларига қарама қарши турган қудратли кучдир.

Совет коммунистлари, деди докладчи, ленинча партиямиз коммунистлар сафида интернационал бирлик учун актив курашнинг олдинги сафида бораётганлиги билан фахрланадилар.

Докладчи Лотин Америкасидаги революцион жараён хусусиятларига тўхталди ва Куба революциясининг тарихий аҳамиятини таъкидлади.

Ўртоқ Б. Н. Пономарев ўз докладининг махсус бўлимини миллий озодлик ҳаракати проблемаларига бағишлади.

Докладчи миллий озодлик революциялари бир мунча юқори босқичга кўтарилган шароитда ўз мамлакатларида етакчи позицияларда қолаётган революцион демократияни муфассал таърифлаб берди. У революцион демократик партияларнинг ривожланиши тенденциялари ва истиқболлари ҳақида гапирганида бу партияларнинг коммунистлар билан ўзаро муносабатлари проблемасини алоҳида уқтирди.

Ўз докладининг охирида ўртоқ Б. Н. Пономарев бундай деди: партиямизнинг XXIV съезди, унинг ҳужжатлари ҳозирги замоннинг актуал проблемаларини ишлаб чиқишга ижодий ёндошиш намунаси бўлди. Марксизм-ленинизмни қалбакилаштираётган буржуа сохтакорларига, ўнг ва «сўл» тусдаги ревизионистларга зарба бериш, ҳаёт ўртага қўйган проблемаларни ижодий ишлаб чиқиш, Лениннинг ғоявий меросини, ҳозирги марксизм фанининг назарий муваффақиятларини кенг кўламда пропаганда қилиш — назария соҳасида ишлаётган кадрларимизнинг бир-бирига узвий равишда боғлиқ бўлган уч вазифаси ана шундан иборат.

30 сентябрда конференция ўз ишини давом эттирди. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

М. Н. МЕШЧЕРКИНГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРда ХИЗМАТ КЎРСАТГАН МАДАНИЯТ ХОДИМИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Совет ҳокимиятини ўрнатиш ва мустаҳкамлаш учун курашда актив қатнашганлиги, республика партия органларида узоқ йиллар ва беную қсон ишлаганлиги учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ишлар мудирининг ўринбосари Михаил Иванович **Мешчеркинга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА.

1971 йил, 30 сентябрь. Тошкент шаҳри.

КОММУНИСТ И. Зайцев бошқараётган механика участкаси «Узбекхиммаш» заводида пешқадам ҳисобланади. Участка ишчилари беш йиллик топшириқни тўрт йилда бажаришга аҳд қилишган. Суратда: катта мастер И. Зайцев (чапда) коммунистик меҳнат зарбдори Р. Қодировнинг ишини кузатмоқда.

О. Левак фотоси.

ШОЛИ — ДАВЛАТГА

Республикамиз областларида шоли тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1971 йил 30 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — план тонна ҳисобида; учинчи стун — жами тайёрланган шоли тонна ҳисобида; тўртинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида:

Андижон	5000	238	4,8
Фарғона	3000	86	2,9
ҚҚАССР	54000	1461	2,7
Тошкент	20300	312	1,5
Самарқанд	2300	28	1,2
Наманган	4000	17	0,4
Сирдарё	13970	9	0,1
Хоразм	19500	—	—
Сурхондарё	6800	—	—
Республика бўйича:	128870	2151	1,7

ДАҚҚИЮНУС ТАРТИБЛАР

ТАШВИШЛИ СИГНАЛ

Яккабоғ районн раҳбарларидан пахтакорларни, механизаторларни моддий ва маънавий рағбатлантириш қандай йўлга қўйилганлиги, социалистик мусобақа қандай ташкил этилаётганлигини, унинг таъсирчанлигини сўраб қолсангиз борми, соатлаб гапириб беришади. Уларнинг айтишига кўра, теримчилар, механизаторлар, пахта ташувчилар ҳар беш кунда меҳнат ҳақи олиб турибдилар, илғорлар ҳар беш кунда мукофотланиб борилялти, район партия комитети ва район ижроия комитетининг кўчма Қизил байроқлари энг илғор коллективларга берилялти.

Демак, ишлар жойида. Бутун диққат-эътибор далаларда етиштирилган ҳосилни тезроқ йиғиб-териб олишга сафарбар этиляпти. Ҳақиқатда эса иш раҳбарлар айтгандек бекаму-кўст давом эттирилмаяпти. Одамларни пахта йиғим-теримига сафарбар этиш учун моддий ва маънавий рағбатлантиришнинг турли формаларидан фойдаланилмаётир. Социалистик мусобақанинг қудратли яратувчилик кучига ҳалигача етарли баҳо берилгани йўқ. Дала шийпонларида пахтакорларнинг, механизаторларнинг, транспорт ходимларининг мириқиб дам олишлари, унумли меҳнат қилишлари учун барча шароитлар муҳайё этилмаган.

Райондаги Калинин номли колхоз йирик пахтакор хўжаликлардан бири саналади. Хўжалик пахтакорлари бутун кучғайратларини етиштирилган ҳосилни қисқа муддатларда йиғиб-териб олишга қаратмоқдалар. Барча бригадаларда кишилар катта ғайрат билан ишлаяптилар. Уларнинг меҳнати юксак қадрланяпти. Лекин далалардаги ҳақиқий аҳвол билан танишилганда пахтакорлар ҳалигача август ойи учун ишлаган меҳнат ҳақларини ололганлари йўқ. Август ва сентябрь ойлари учун колхозчиларга 100 минг сўмдан зиёд меҳнат ҳақлари келтириб берилмаган. Колхоз раиси Сафар Хуррамов, бош бухгалтер Саид Назаров ўртоқлар эса ҳамма ишларимиз жойида деб, кериб юрибдилар.

Шунингдек, райондаги «Марксизм» (раиси Нажим Азимов), «Ленин учқуни» (раиси Э. Жуманазаров), «Правда» (раиси С. Чориев) колхозларида ҳам колхозчиларнинг август ва сентябрь ойлари учун меҳнат ҳақлари берилмаган. Бу хўжаликларда пахтакорларни рағбатлантириш, ҳар беш кунда ҳисоб-китоб ишларини якунлаб бориш ҳақида яна қандай гап бўлиши мумкин?

Область партия комитети ва область ижроия комитети бу йилги шароитни ҳисобга олиб, пахта йиғим-теримини қисқа муддатларда ўтказиш, етиштирилган ҳосилни ёғин-сочинга қолдирмай, ҳаммасини биринчи сортларга сотиш ҳақида тадбирлар ишлаб чиқди. Лекин Яккабоғ районидаги айрим хўжаликларда ҳанузгача область партия комитети ва область ижроия комитетининг қарори бажарилмаётир. Меҳнатга ҳақ тўлашнинг даққиюнус тартиблари давом этяпти.

Яккабоғ районн бўйича август ва сентябрь ойлари учун колхозчиларнинг, механизаторларнинг меҳнат ҳақларига тўланиши лозим бўлган 2 миллион сўмга яқин пул колхоз ва район раҳбарларининг айби билан келтириб тарқатилмаётир. Яккабоғ районидаги давлат банкининг бошқарувчиси Эламон Бегимов эса худди ўз чўнтагидан бераётгандек дала меҳнаткашларининг ҳақини асоссиз ушлаб турибди.

Мавсум бошида район партия комитети ва район ижроия комитети пахта йиғим-теримида юксак натижаларга эришган илғор хўжаликлар, бригадалар ва механик-ҳайдовчилар ўртасида кўчма Қизил байроқ ва вимпел таъсис этган эди. Бу кўчма Қизил байроқлар ҳар беш кун якунида бериб борилади, уни қўлга киритганларга мукофотлар берилади, дейилганди. Кейинги беш кунликда Калинин номли колхознинг Э. Нормуродов бошчилик қилаётган бригадаси коллективи пахтакорлари йиллик планнинг 59,4 процентн миқдорида пахта топшириб, районда энг юқори кўрсаткичга эришган эдилар. «Ленинизм» колхозининг Э. Бердиев бошлиқ бригадаси эса беш кун ичида қабул пунктига 55,5 процент миқдорида пахта жўнатди. Райондаги барча катта-кичик кўчма Қизил байроқ Калинин номли колхознинг Э. Нормуродов бошлиқ бригадаси пахтакорларига берилади, деб ўйлаган эди. Лекин беш кунликда йиллик планнинг 54 процентн миқдорида пахта топширган «Правда» колхозининг Ж. Эшаманов раҳбарлик қилаётган бригадаси байроқни илиб кетди. Кўпчилик «англашилмовчилик бўлгандир» деб ўйлаган эди. Ҳатто, айримлар бу тўғрида район раҳбарларига эслатиб ҳам қўйишди. Улар эса, пинагини ҳам бузмасдан, илғор бўлса, кейинги беш кунликларда олади-да, деб қўйишди. Натижада пахта топширишда илғор бригадалар ўртасида норозилик пайдо бўлди.

Яккабоғ район партия комитети шу кунларда одамларни рағбатлантиришнинг турли формаларидан самарали фойдаланиш, социалистик мусобақани меҳнаткашларнинг ҳаққоний минбарига айлантириш, ишни йўналтириб юборишга сафарбар этиш ўрнига, хўжаликларнинг, район ташкилотлари бошлиқларининг, бригадирларнинг қимматли вақтларини олиб, кунига икки-уч мартадан мажлис ўтказиб турибди. Натижада районда пахта йиғим-терими суръати кундан-кунга пасайиб боряпти, барча терим машиналари тўхтовсиз ишлатилмаётир. Яккабоғликлар мажлисбозликка барҳам бериб, долзарб дақиқалар қадрига етиб, далалардаги ҳосилни тезроқ йиғиб-териб олиш чораларини кўришлари лозим.

А. НАБИХЎЖАЕВ,
П. ГАДОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

АЭРОФЛОТ: ҚИШКИ РЕЙСЛАР, ИМТИЁЗЛИ ТАРИФЛАР

Аэрофлот кузги-қишки шароитда ишлашга ўтишга тайёргарлик кўрмоқда. Граждан авиацияси учун бу даврнинг характерли томонлари нималардан иборат бўлади, «қишки» трассаларда қандай янгиликларни жорий этиш кўзда тутилмоқда? Бу саволларга граждан авиацияси министрлиги тариф ва коммерция эксплуатацияси бош бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Г. А. Писков жавоб беради.

Янги жадвал 15 ноябрда кучга киради. Ҳозир унга сўнгги тузатишлар киритилмоқда. Жаҳон тажрибасида биринчи марта бу жадвал электрон ҳисоблаш машинаси ёрдамида тузилди. Граждан авиацияси бошқармасига қарашли Ригадаги автоматлаштирилган системалар марказий илмий-тадқиқот институтининг электрон ҳисоблаш машинаси шу ишни бажариб берди. Асосий йўллардаги рейсларнинг «ёзги» миқдорини сақлаб қолишга қарор қилинди.

Янги рейслар ҳам очилаётир. Бундан [illegible] пассажирлар Ереванидан Симферополь ва Одессага, Москвадан Қалмоғистон пойтахти — Элистага самолётда боришлари мумкин. Москва билан Элиста ўртасида тез учар ва қулай «ЯК-40» самолётлари қатнайди. Самолётлар парки тўлдирилмоқда: Москвадан Боку ва Ригага яқиндагина «ТУ-134» самолётлари қатнай бошлади. Шу туфайли учиш вақти 15-20 процент қисқартирилди.

1 октябрдан бошлаб янги имтиёзли тарифлар жорий этилади. Пассажирлар оқими, талаби ва бошқа муҳим маълумотларни синчиклаб ўрганиб чиққан электрон машина бундай тарифларни кенгайтиришни ҳам тавсия қилди. Олий ўқув юртлари студентлари, граждан уруши ва Улуғ Ватан урушининг инвалидлари, шунингдек, меҳнат инвалидлари самолёт билетини аввалгидек ярим баҳосига сотиб олаверадилар.

Олий ўқув юртларининг кундузги тайёргарлик группаларига тингловчиларнинг [illegible] ҳамма ўқув юртларига [illegible] 50 процент арзон [illegible] ҳамма хунар-техника билим юртлари [illegible]нинг ўқувчилари ҳам ана шу имтиёздан фойдаланадилар.

Туризм ва экскурсиялар марказий советининг йўлланмалари билан саёҳат қилаётган туристлар поезд купесини бемалол самолёт салонига алмаштира оладилар. Улар оладиган билетларнинг нархи 30 процент [illegible]. Натижада самолёт билетининг нархи билан пассажир поезди билетининг нархи ўртасида фарқ қолмайди. Группа-группа бўлиб Совет Иттифоқи шаҳарларига самолётда саёҳат қилишга жўнаб кетадиган мактаб ўқувчилари ва студентларга ҳам билетлар 30 процент арзон нарх билан сотилади.

Янги имтиёзли тарифлар 1972 йил 31 майгача амал қилади. (ТАСС мухбири).

МОСКВА.

Турли мамлакатларда

ИШЧИЛАР СИНФИ ОЛДИНДА

САНТЬЯГО, 28 сентябрь. (ТАСС). Бу ерда Чили мис [illegible] ходимларининг саноат ва қишлоқ хўжалиги маҳсулоти ишлаб чиқаришни кўпайтириш масалаларига бағишланган кенгаши бўлиб ўтди.

Делегатлар корхоналарни бошқаришда меҳнаткашларнинг қатнашуви масаласига катта эътибор беришди. [illegible] Педро Аравенанинг [illegible]

ДЕКРЕТ ИМЗОЛАНДИ

САНТЬЯГО, 29. Президент Сальвадор Альенде Американинг мис руда компанияларига пул тўлаш тўғрисидаги декретни имзолади. Бу компанияларнинг корхоналари яқинда Чилида давлат ихтиёрига ўтказилган эди. Американлик бизнесменлар талаб қилганларидан анча кам ҳақ оладилар.

Чили ҳукумати ўз қарорида 1955 йилги қонунга амал қилди. Ўша қонун Америка мис руда компаниялари учун 10 процентлик фойда нормасини белгилаган эди. Монополиялар мамлакат бойликларини раҳмсиз равишда эксплуатация қилишлари натижасида орттирган 774 миллион доллардан иборат ортиқча фойда корхоналар эвазига тўланадиган бадал миқдорини аниқлаётганда босиб қолинди ва Чили халқига қайтарилди.

Узил-кесил тўланадиган компенсацияни Чили бош назоратчиси белгилайди.

ХАЛҚАРО ФЕЛЬЕТОН

ВАШИНГТОНДА КЕНГАШ

Мен фолбин ҳам, каромат-гўй ҳам эмасман. Лекин Американинг Жанубий Вьетнамдаги элчиси Банкернинг Вашингтонга чақирилишини билиб турибман. Аммо у Сайгонга қайтадими, йўқми, буниси гумон. [illegible]

[illegible]

— Сиз кимдан қўрқдингиз?

— Сиз мени тўғри тушунмадингиз. Биз шунинг учун ҳам қўрқдикки, Тхиеудан ташқари вице-президент Ки ва генерал Минь ҳам ўз номзодларини қўйишса, Тхиеуни қайта сайлаш ҳақидаги планимиз барбод бўлади-да.

— Нега?

— Нега деганда буддист Минь урушга қарши шиорлар билан чиқяпти. У кўпроқ овоз тўплаши мумкин. Ҳозирги пайтда урушга қарши ҳаракат катта кучга айланди.

— Аммо-лекин Тхиеунинг қўлида давлат аппарати, полиция, армия, бизнинг ёрдамимиз, қолаверса бизнинг қўшинларимиз, миллиардлаб долларимиз борку, ахир?!

— Ҳа, албатта. Қўшинни тайёр ҳолатга келтириб қўйдик. Сайловга тайёрланиш тадбирлари тўғрисида махфий йўл-йўриқлар тайёрлаб, Тхиеуга содиқ бўлган кишиларга тарқатдик. Ҳамма нарса ҳисобга олинди: ташвиқот қилинди, қўрқитилди, ҳибсга олиб бўлса ҳам ишонтирилди.

— Шунга қарамай, ғалаба қозонишларингизга иккиландингизми?

— Мен фақат иккиландим. Тхиеу бўлса бутунлай саросимага тушиб қолди. У, агар Ки ўз номзодини қўйса, овозлар бўлинади, натижада Минь иккаламиздан ҳам кўп овоз олиб президент бўлиб қолади, деб [illegible]

— Ҳа...а, кейин нима бўлди?

— Биз Кига номзодини сайлов рўйхатига киритишни таклиф қилдик. Олий судга эса қонунни бир сафар четлаб ўтишни маслаҳат бердик....

— Сиз кўпдан буён дипломатия соҳасида ишлаяпсизми, Банкер?

— Кўпдан...

— Сайгонда қачондан буён сиз?

— Тўрт ярим йил бўляпти. Лекин бунинг нима аҳамияти бор?

— Ҳеч. Чарчаб қолмадингизми деб ўйлаяпман.

— Ҳечам-да.

— Ҳа, ҳа, тушунаман. Ҳозир истеъфога чиқиш учун яхши пайт эмас. Бунинг устига сайловлар бошланиб қоляпти. «Вьетнамлаштириш» ҳам ўлда-жўлда. Шунинг учун ҳам «Нью-Йорк-таймс» газетасининг сизни алмаштириш тўғрисидаги маслаҳатидан ҳозирча воз кечамиз. Ишни сизнинг иштирокингиз билан ўнглашга уриниб кўрамиз. Маслаҳатчиларимиз у-бу нарса ўйлаб қўйишибди

— Эшитаман, жаноб

— Йўқ. Бугун бу ҳақда гапирмаймиз. Дарвоке, Нго Динь Дьемнинг тахтдан ағдарилиш тарихини эслайсизми? Унчамас денг? Хотирангизни чархлашни маслаҳат бераман. Архивимиз билан танишинг. Кейин менинг олдимга кирарсиз...

Н. ШИММЕЛЬ.

Перу. «Чодирдаг» совет илмий-текшириш кемаси бир группа перулик мутахассислар билан биргаликда Кальяо портидан балиқ овига чиқди. Совет — Перу балиқ овловчиларининг биргаликда олиб борадиган бу ҳамкорлиги СССР билан Перу Республикаси ўртасида балиқчилик хўжалигини ривожлантириш юзасидан Лимада имзоланган битимнинг муваффақиятли равишда бажаришга киришилганидан далолат беради. Суратда: «Чодирдаг» денгизга чиқиш олдида.

Е. Ельшов фотоси (ТАСС).

КОНГО МЕҲНАТ ПАРТИЯСИ МК ПЛЕНУМИНИНГ ЯКУНЛАРИ

БРАЗЗАВИЛЬ, 29 сентябрь. (ТАСС). Конго меҳнат партияси (КМП)нинг Марказий Комитети Конго Халқ Республикасининг халқига мурожаат қилиб, ватанни ҳимоя қилиш ва ишлаб чиқаришни барча чоралар билан ривожлантириш учун ҳамма кучларни сафарбар этишга даъват қилди. КМП Марказий Комитетининг органи — ҳафталик «Этумба» газетаси КМП Марказий Комитетининг бу ерда бўлиб ўтган пленуми якунларига бағишланган мақоласида шу ҳақда хабар беради.

КМП Марказий Комитетининг пленумида, деб ёзади ҳафталик, мамлакат иқтисодий тараққиётининг дастлабки якунлари чиқарилди, шунингдек, мамлакатда халқ маорифи системасини ислоҳ қилиш билан боғланган масалаларни кўриб чиқди.

Марказий Африкадаги ҳозирги аҳволнинг анализи, дейилади мақолада, империализм кучлари Конго революциясига зарба беришга интилаётганликларини кўрсатади. Улар халқларнинг ўз озодлиги учун олиб борган кураши туфайли йўқотган бозорларини яна қўлга киритишни истайдилар.

КМП Марказий Комитети, деб ёзади «Этумба», Конго Халқ Республикасига қарши империалистик фитна етилмоқда, деган хулосага келди.

БИРЛАШГАН МИЛЛАТЛАР ТАШКИЛОТИ БОШ АССАМБЛЕЯСИНИНГ XXVI СЕССИЯСИДА

НЬЮ-ЙОРК, 28 сентябрь. (ТАСС). Бугун Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси XXVI сессиясининг ялпи мажлисида умумий сиёсий мунозара давом этди.

Швеция ташқи ишлар министри К. Викман уқтириб айтдики, СССР ва Польшанинг Германия Федератив Республикаси билан тузган Шартномалари, шунингдек тўрт давлатнинг Ғарбий Берлинга доир тузган битими Европада муносабатларни яхшиламоқ учун янги йўллар очади ва хавфсизлик масалаларига бағишлаб Европа кенгашини чақириш учун қулай шароит яратиб беради.

Шунингдек, К. Викман, Хитой Халқ Республикаси бу йил Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг барча органларида ўзининг қонуний ўрнини олади ҳамда яқин келгусида Германия Демократик Республикаси билан Германия Федератив Республикаси Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг аъзолари бўлиб қоладилар, деб умид билдирди.

Франция ташқи ишлар министри М. Шуман сўзга чиқиб айтдики Европа кенгашини чақириш пайти келди. Бу кенгаш «Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган кенгаш» деган номга сазовор бўлиши мумкин.

М. Шуман қуролсизланиш масаласига катта эътибор бериб, ядро қуролига эга бўлган беш давлатнинг қуролсизланишга бағишланган конференциясини чақириш кераклигини айтди.

Франция вакили, Яқин Шарқ проблемаси оккупация қилиб олинган араб территорияларидан қўшинларни олиб чиқиб кетиш асосида ҳал этилиши лозим, деди.

Эрталабки мажлисда СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико сўзга чиқди.

НОСИР ХОТИРАСИ

ҚОҲИРА, 28 сентябрь. (ТАСС). Миср халқи бугун Миср президенти Жамол Абдул Носир вафотининг бир йиллигини нишонлади.

Қоҳираликлар ва пойтахтга келган мамлакат бошқа шаҳарларининг аҳолиси кеча кечқурунок тўда-тўда бўлиб марҳум президентнинг мачит-мақбараси сари йўл олди.

Бугун эрта саҳарда уларга касаба союз ташкилотлари, жамоат ва ёшлар ташкилотлари, Араб Социалистик Иттифоқи ва мамлакат қуролли кучлари вакилларининг делегацияси қўшилди. Аҳоли барча табақаларининг вакиллари Жамол Абдул Носир васиятларига содиқ турганликларини намойиш қилмоқда.

ДАМАШҚ. 28 сентябрь. (ТАСС). Араб Социалистик Уйғониш партиясининг умум араб раҳбарлиги Ж. А. Носир вафотининг йиллиги муносабати билан эълон қилган махсус баёнотида умум араб бирлигини таъминлашда Носир ўйнаган катта ролни уқтириб ўтди. Империализм, деб таъкидланади баёнотда, ўз агентларидан фойдаланиб Яқин Шарқ районида араб озодлик ҳаракатини йўқотишга қаратилган разил режаларини амалга оширишга уринишдан воз кечгани йўқ. У ўз ниятларига етмоқ учун ҳар қандай воситаларни, ҳатто қуролли кучларни ишга солишдан ҳам тоймаётир. Президент Носир ҳамма мана шу ҳаракатларга араб халқ оммасининг бирлиги ва жипслигини қарши қўймоқ лозим, деб даъват этган эди, дейилади баёнотда.

Суратларда: (чапдан) 1. Жанубий Вьетнам Халқ озодлик қуролли кучларининг қаҳрамон жангчилари Америка-Сайгон армиясига катта талафот кўрсатмоқдалар. 2. ВДР Хайхин вилоятининг шолизорларида. Меҳнаткаш шоликорлар бу йил ҳам юқори ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар.

ВИА—ТАСС фотоси.

ХОККЕИЧИЛАРИМИЗ ҒАЛАБАСИ

Тошкентда хоккей командаси тузилганига кўп вақт бўлгани йўқ. «Спартак» номи билан юритилаётган командамиз Тошкентдаги «Юбилей» спорт саройида навбатдаги ўртоқлик учрашувини Қарағанданинг «Строитель» командаси билан ўтказди. Ўзбекистон хоккейчилари бу учрашувда 6:4 ҳисобида ғалаба қозондилар.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 — МОСКВА. 13.05 — Янгиликлар, 13.15 — Телефильм. 13.45 — Менинг беш йиллигим. 14.00 — Спектакль. 15.00 Янгиликлар, 17.30 — Музика билан учрашув, 17.55 — Мультфильм, 18.15 — Актуал камера. 19.00 — ТОШКЕНТ. 19.10 — Ахборот. Ўзбек тилида: 19.30 — Собит МУҚОНОВ (ижодий портрети), 21.05 — Ахборот, 22.00 — Ноз-неъмат бунёдкори, 22.20 — Кинокўрсатув.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 18.00 — Телефильм. 18.20 — Спорт. 19.00 — МОСКВА. 20.00 — Телеспектакль. 22.00 — Хоккей: ХИМИК — ЦСКА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. Фортепиано куйларидан концерт. 20.40 — Тўлқинда — 02», 21.10 — Самаранинг нотинч тунлари (Телефильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 1/X да **Дон Карлос**, 2/X да **Севилья сартароши.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 1/X да **Уғирланган умр.** 2/X да **Имон.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 1/X да **Фарғона тонг отгунча**, 2/X да **Менинг жаннатим**, 3/X да **Хотинимнинг эри**, 4/X да **Қайнона.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Москва Давлат цирки артистларининг гастроллари.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 3/X да Музикали лекторий абонемент № 1. **Биринчи концерт-лекция. «МУЗИКАНИ ҚАНДАЙ ЭШИТИШ ВА ТУШИНИШ КЕРАК.** (Концерт-лекция кундуз соат 12 да бошланади).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Дунё (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН», ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Атаманнинг тугатилиши (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК», НАВОИЙ номли, «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 6 ва 8.45 минутда), «СПУТНИК» (кундуз соат 12, 2, 4, 5, кеч 8 ва 9 да), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 3, кеч 6 ва 8 яримда).

Буғдойзорлар орасида — «ЧАЙКА», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (кундуз соат 11, 3 ва кеч 7 да).

0416 номерли қочоқ — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Иккиюзламачилар ватани — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда).

Ёшлар — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 11, 1, 3 да).

ЁЗГИ БИНОДА

Атаманнинг тугатилиши (2 серия) — «ФЕСТИВАЛЬ».

ҲАМЗА НОМЛИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА

2 октябрь кеч соат 7 яримда

ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

Иззат СУЛТОНОВ

«ИМОН»

2 пардали драма.

Саҳнага қўювчи режиссёр — Ҳ. ҚУЧҚОРОВ.

Рассомлар — Ҳ. ИКРОМОВ ва Л. КОНРАД.

Музика раҳбари — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Н. М. Гинзбург.

БОШ РОЛЛАРДА: СССР халқ артисти, СССР Давлат ва Ҳамза номли Ўзбекистон ССР Давлат мукофотлари лауреати

ОЛИМ ХЎЖАЕВ

Ўзбекистон ССР халқ артистлари: Э. МАЛИКБОЕВА, А. ТУРДИЕВ, З. ХИДОЯТОВА ва бошқалар қатнашадилар.

Касса эрталаб соат 10 дан ишлайди.

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА

3, 10 октябрда

ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

ШУКРУЛЛО

«ТАБАССУМ ЎҒРИЛАРИ»

3 пардали драма.

Саҳнага қўювчи режиссёр — Х. АППОНОВ.

Рассомлар — Г. БРИМ ва М. ЭШОНХЎЖАЕВ.

Композитор — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби И. АКБАРОВ.

Спектакль кеч соат 7 яримда бошланади.

Касса эрталаб соат 10 дан ишлайди.

ПУШКИН НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА

2, 3, 4 октябрь кеч соат 8 да

ОЛМАОТА ШАҲАР УЙҒУР ДАВЛАТ ТЕАТРИ АРТИСТЛАРИНИНГ

КАТТА КОНЦЕРТИ

Қатнашадилар: Қозоғистон ССР халқ артисткаси

РУШАНГУЛ ИЛАХУНОВА

Солистлар: Нурбуви МАМЕТОВА, Акром МАНСУРОВ, Султон Исроилов, Райҳон РАЗИЕВА, Роза ЗАЙНУДДИНОВА, Адолат АКБАРОВА, Гулнора САИТОВА, Қодир МАҲАМАТОВ, Ғофур ҚОДИРАДЖАКОВ, Ғайрат КАРИМОВ, Юсуп САИТОВ, Зайнулла СЕТЕКОВ, Тимур РОЗУЕВ.

Программани — Клара ТУХТАОХУНОВА олиб боради.

Ансамбль раҳбари — Икром МЕСИМОВ.

Билетлар сотилмоқда.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ВА ИРРИГАЦИЯЛАШ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИ

вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудирлари (профессорлар ёки доцентлар): сиёсий иқтисод, аэрофотодеодезия, қишлоқ хўжалигига электроэнергияни татбиқ этиш ва тақсимлаш;

гидрогеология кафедраси профессори;

кафедра доцентлари: чизма геометрия, физика, сув хўжалиги иқтисоди бўлими бўйича қишлоқ хўжалик корхоналарида социалистик иқтисод, жисмоний тарбия ва спорт, металлар технологияси (2), қишлоқ хўжалигига электроэнергияни татбиқ этиш ва тақсимлаш, қурилиш материаллари ва ишлари;

чизма геометрия кафедраси катта ўқитувчиси;

кафедра ассистентлари: қурилиш машиналари, илмий коммунизм (ўзбек тилида).

Тайёрлов бўлимида ишлаш учун физика кафедрасига ассистент.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Қориниёзов кўчаси, 39-уй, кадрлар бўлими.

ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ

қуйидаги мутахассисликлар бўйича сиртқи факультетларнинг

1 КУРСИГА СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Агрохимия ва тупроқшунослик, агрономия, мева-сабзавотчилик ва узумчилик, ўсимликлар ҳимояси, ипакчилик, ўрмончилик, қишлоқ хўжалиги иқтисоди ва ташкил қилиш, бухгалтерия ҳисоби.

Ўрта маълумотли, халқ хўжалиги тармоқларида, ташкилот ва корхоналарда ишлаб турган кишилар ёшидан қатъий назар қабул қилинадилар.

Танлаган мутахассисликлари иш характерларига мос тушса, қабул вақтида имтиёзли ҳуқуқдан фойдаланадилар.

Ариза институт ректори номига ёзилади ва унда қайси мутахассислик бўйича ўқиш кўрсатилиб қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: таржимаи ҳоли, ўрта маълумотлилиги ҳақидаги ҳужжат (асл нусхаси), учта фотосурат (3Х4 см), иш жойидан характеристика-рекомендация, меҳнат дафтарчасидан корхона ёки муассаса раҳбари тасдиқлаган кўчирма, медицина справкаси (286-форма), турар жойидан справка.

Қуйидаги фанлар бўйича кириш имтиҳонлари топширилади: физика (оғзаки, иқтисод ва бухгалтерия ҳисоби факультетларига кирувчилар топширмайди), химия (оғзаки), математика (оғзаки), ўрмончилик, қишлоқ хўжалиги иқтисоди ва ташкил қилиш ҳамда бухгалтерия ҳисоби факультетларига кирувчилар учун ўзбек тили ва адабиёти (ёзма), биология (оғзаки, ўрмон хўжалиги мутахассислигига кирувчилар топширмайди).

Аризалар 1 октябрдан 10 декабргача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари — 11 дан 25 декабргача.

Институтда ўқиш муддати — 5 йилу 4 ой.

Ариза қуйидаги адресга топширилади: Тошкент область, Орджоникидзе район, Институт алоқа бўлими.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси №26. Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683. Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469, 337221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 331216. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424. Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ, Андижон — 48—85, Бухоро — 3—31—42, Қарши — 38—42, Нукус — 42—62, Самарқанд — 31—972, Термиз — 54—01, Урганч — 34—55, Фарғона — 4-29-44, Гулистон — 22-09